

**Интервю на министъра на отбраната Ангел Найденов за предаването
"Здравей, България" на Нова телевизия**

2 септември 2013 г.

**Министърът на отбраната Ангел Найденов: България не може да
участва в преки военни действия**

Водещи: *Мира Иванова и Христо Калоферов*

Водещ: *"Здравей, България" продължава. Добро утро на министъра на отбраната Ангел Найденов.*

Министърът на отбраната Ангел Найденов: Добро утро.

Водещ: *Здравейте. По повод случващото се в Сирия, с това започваме, има ли вече изразени официални искания за военни летища, бази, гориво, каквото и да било от нас, и какво биха могли да поискат американските сили от България?*

А. Найденов: Не, до този момент няма отправено искане или запитване към България за възможно участие във военна операция. Впрочем, започвайки темата за кризата в Сирия и за възможното ѝ развитие, трябва да отчетем няколко неща. Първо, нека да не забравяме факта, че в петък беше проведено заседание, и то първо заседание, на Съвета по сигурността към Министерския съвет и всъщност трябва да отчетем факта, че това беше своевременно заседание, съответстващо на развитието на кризата в Сирия. Второ, да отчетем, че ситуацията в Сирия остава сложна, независимо от отделните решения на отделни страни, съответно от протичането на политическия процес, решения на парламенти в част от тях, ситуацията остава сложна от всякаква гледна точка - и международна, и регионална, и, разбира се, сложна за всяка една страна, която е изправена пред необходимостта да вземе решение.

Водещ: *И на фона на тази сложна ситуация...*

А. Найденов: И трето, нека да отчетем факта, че драмата в Сирия е пълна и този, който не отчита тази драма или е напълно неадекватен, или няма човешката чувствителност за драмата, пред която са изправени хората в Сирия.

Водещ: *И на фона на цялата тази драма, ако получим искане за някакъв тип подкрепа на нашите съюзници, какъв ще бъде нашият отговор?*

А. Найденов: На заседанието на Съвета по сигурността ние отчетохме, че има три възможни сценария, по които да се развие ситуацията в Сирия. Първият възможен сценарий е продължаване на дипломатическите усилия и съответно намиране на политическо решение. България е привърженик точно на този сценарий. Ние смятаме...

Водещ: *Това е първата възможност, но едва ли е най-възможният вариант като че ли в момента.*

А. Найденов: Възможно е, възможно е...

Водещ: *Смятате, че е възможно?*

А. Найденов: ...и на практика дипломатическите усилия получиха допълнителен шанс с отлагането на нанасянето на военен удар в рамките на миналата седмица.

Водещ: *Г-н Найденов, когато в една държава през 2013 г. се използва химическо оръжие, загиват деца, когато има стотици хиляди жертви и милиони емигранти, не смятате ли, че всъщност дипломатическите усилия вече са се провалили?*

А. Найденов: Не, не смятам, че са се провалили. Още повече, че в случая наистина трябва да се изчака докладът от работата на инспекторите. Този доклад очевидно почива на резултатите от изследванията в различните лаборатории, на които са отнесени пробите, взети в резултат на дейността на инспекторите.

Водещ: *Все по-често чуваме думата „зарин“.*

А. Найденов: Все по-често се чува думата „зарин“, но тя се чува включително и в контекста на това, че има следи от зарин. А все още няма категорично заключение, че е използвано бойно отровно вещество зарин, както и няма категорично заключение, че в случая можем да говорим за химически оръжия. Това е възможно, но нека да изчакаме резултата. Не случайно толкова много страни се придържат именно към необходимостта от изчакване на заключенията от работата на инспекторите и на тази база да се градят и съответните действия. Но нека да продължим със сценариите и да кажем, че вторият сценарий е...

Водец: И какъв би бил нашият отговор, това е важният въпрос.

А. Найденов: Вторият сценарий е военна операция, съответно със санкцията на Съвета за сигурност или решение в рамките на НАТО. Впрочем, а също така да кажем за зрителите, че има и съответната правна рамка. Това е т.нар. инициатива от 2005 г. - отговорност да защитиш, инициатива, която позволява военна интервенция по хуманитарни причини. А всъщност това вероятно ще бъде използвано, ако се стигне до варианта за военна операция. И третият възможен сценарий, това е т.нар. коалиция на желаещите, за която така или иначе и в момента също се говори. Каква е българската позиция? Българската позиция е, че ние се придържаме, споменах вече, към необходимостта от намиране на политическо решение, т.е. трябва...

Водец: А ако такава няма?

А. Найденов: ...да се придържаме към продължаване на дипломатическите усилия за намиране на политическо решение.

Водец: А ако те се провалят?

А. Найденов: Що се отнася до военна интервенция, нека да кажем, че ние гледаме на военното решение като на крайно решение, но естествено като член на международната общност ние трябва да се съобразим и със съответните решения. А не на последно място, трябва да добавя категорично, това е също елемент на българската позиция, яснотата, необходимостта категорично да бъде осъдена употребата на химическо оръжие, независимо от източника на химическата атака. И още нещо, аз си мисля, че трябва да добавим елемент за това, че трябва да бъдат наказани хората, които са

използвали, употребили, които са наредили използването на химически елементи или съответно на химическо оръжие.

Водец: *Кажете обаче, утре идва искане...*

А. Найденов: Впрочем нека да кажем, че...

Водец: *...и казвате - смятаме да...*

А. Найденов: ...тук няма защо да скриваме факта, че това се отнася както по отношение на режима на Асад, така и по отношение на хора, които евентуално биха били свързани с опозицията или с действието на опозиционните групировки, защото...

Водец: *Независимо кой е източникът.*

А. Найденов: ...си представете... Точно така. Защото си представете пред какво беше и пред какво продължава да бъде изправен светът в момента, или по-голямата част от света, на фона на употребата на химически оръжия.

Водец: *Ето Ви един четвърти сценарий - дава Конгресът разрешение на Обама и на 9 септември, не дай си боже, се случва военен удар, няма резолюция...*

А. Найденов: Аз неслучайно, неслучайно...

Водец: *...на ООН, обаче искат от нас помощ.*

А. Найденов: Неслучайно, неслучайно...

Водец: *Какъв би могъл да ни е отговорът?*

А. Найденов:...говоря за различните варианти и съответно добавям и българската позиция. А споменах вече...

Водец: *Да*

А. Найденов:...ако става дума за военна интервенция с мандат на Съвета за сигурност или съответно решение в рамките на НАТО, то естествено ние трябва да изпълняваме своите ангажименти. И тук веднага да добавя...

Водец: *Ако става дума за коалиция на желаещите?*

А. Найденов: Ще кажа и за коалиция на желаещите, но нека да добавя, че в случаите на военна интервенция, доколкото най-вероятният сценарий е употребата на „крилати ракети“, съответно ограничени въздушни удари, то в случая е очевидно, че България не притежава способност, за да участва в преки бойни действия. За зрителите да добавя, ние не разполагаме с „крилати ракети“ с морско базиране, нито разполагаме с бойна авиация, която би могла да бъде използвана за нанасяне на въздушни удари. И стигаме до варианта за коалиция на желаещите, аз мисля, че това е един вариант, към който трябва да бъдем силно резервирани, нека да добавя, той към този момент е абсолютно неприемлив.

Водец: Ще откажем. В такъв случай няма да подкрепим по никакъв начин, никаква логистична подкрепа от нас не може да се очаква.

А. Найденов: Аз мисля, че съм достатъчно ясен. А какво можем да окажем като подкрепа или с какво бихме могли да участваме в една военна операция е въпрос, който трябва да бъде решаван тогава, когато имаме съответно решението и знаем какви са параметрите на тази военна операция, и съответно, когато има отправено искане към България. Ние, разбира се, имаме своите военни оценки, включително и на нашите възможности и способности.

Водец: Консултативен съвет по национална сигурност трябва ли да има? Как тълкувате позицията на президента, че ще бъде свикан такъв, ако се налага? Сега не се ли налага?

А. Найденов: Трудно ми е да коментирам решение, което би следвало да бъде в рамките на компетенциите и е в рамките на компетенциите на президента. Според мен, колкото повече...

Водец: Но Вие сте експерт и можете да кажете време ли е за такъв съвет.

А. Найденов: Според мен, колкото повече форуми се провеждат, в които да се обсъждат параметри и възможното развитие, напрежението, рисковете за България, толкова по-добре.

Водец: Имате ли стратегия, министър Найденов, проиграла ли сте всички възможни сценарии, какво правим ние, за да гарантираме сигурността си

при едни кратки бързи удари по Сирия или при една продължителна война в Сирия? Какво се случва, ако и Турция се окаже, така, главен участник в събитията? Аз вече четох коментари на експерти, според които Турция може да стане страната пушечно месо в този конфликт. Турция е съседна на България, да не говорим, че от Сирия ни дели само една Турция. Въобще имаме ли стратегия?

А. Найденов: Вижте, неслучайно подчертавам, че операцията с най-голяма степен на вероятност е използването на „крилати ракети“ и съответно ограничени въздушни удари. Нека да не разсъждаваме в посока, която изключват към този момент всички или почти всички експерти, а това са продължителни военни действия, както се изразихте, с използването на сухопътни сили. Този сценарий към момента изглежда с най-ниска степен на вероятност, за да не кажа, че той изобщо не, не...

Водец: *Но съществува, на масата е, и този сценарий е на масата, въпреки че е малко вероятен.*

А. Найденов:...не се разглежда сериозно. Така или иначе нека да кажем, че България, да, има, нека да я наречем стратегия, има съответно мерки, има съответните планове, които вече са задействани, включително формирането на национален щаб, включително регионални щабове в Елхово и в Хасково с различен характер на своите отговорности. Единият е по отношение на охраната на границата, а другият е по отношение на настаняването на бежанците. Всъщност нека да кажем, че вероятно за първи път се публикуват и имат такава публичност мерките, които са взети като част от решенията на Съвета по сигурността. Аз мисля, че наистина трябва да коментираме най-голямата заплаха към момента за България и това е бежанският поток. Не знам дали до този момент е коментирано, да споменем, сега те са 3100, като от тях...

Водец: *Очаква се обаче в най-добрия случай да са 10 000. Къде и как да се справим...*

А. Найденов:...като от тях към момента 1620 са сирийски граждани, и продължават да се увеличават. Очакванията са наистина за увеличаване на бежанския поток през оставащите месеци до края на годината. Затова са

набелязани комплекс от мерки, които са в 3 посоки - затягане на режима по границата, на следващо място, разбира се, тук трябва да коментираме и факта, че това трябва да бъде придружено с разговори с турската и с гръцката страна, през които минават съответно бежанците. Там трябва да се засили и контролът. Второ, трябва да бъдат взети мерки и те се предприемат вече, за настаняване на бежанците, за осигуряване на условия, включително, разбира се, подпомагане на хората. В този смисъл...

Водец: *Министерство на отбраната може ли да помогне? Четох за бивши казарми...*

А. Найденов: ...в този смисъл аз вече съм...

Водец: *...където да бъдат настанявани.*

А. Найденов: Точно така, аз вече съм разпоредил след заседанието на Съвета по сигурността да се извърши един преглед на всички военни райони и имоти, които са собственост на Министерството на отбраната, по цялата южна граница, за да се видят какви са възможностите за настаняване, какво е тяхното състояние и какво е необходимо, за да бъдат пригодени за обитаване.

И, не на последно място, разбира се, това са комплекс от мерки, които са насочени към международните организации с искане и с очакване за подпомагане на България, защото очевидно това е проблем, който трябва да бъде решаван с подкрепата и на други организации.

Водец: *Никъде обаче в тези мерки не чухме нищо за вътрешната сигурност. А знаете, Гърция е ясен пример за това, с нарастването на бежанската вълна нараства и престъпността вътре в държавата.*

А. Найденов: Неслучайно подчертавам, че най-голямата заплаха, която към момента се отчита, наред с всички рискове, които впрочем съществуват от ситуацията в Сирия и съответно се свързват с бежанците, това са, разбира се, и рисковете, свързани с инфилтрирането на хора, свързани с терористични организации, включени в потока от бежанци. Ние си даваме сметка за този риск. Съответно отчитаме всички останали рискове, които са свързани със здравната, с епидемиологичната обстановка. Предвиден е достатъчно сериозен скрининг, съответно и имунизирание, на служителите, които

обработват и документи, и се занимават с бежанците. Даваме си сметка за възможното социално напрежение, което е може да възникне в районите с настаняване на бежанците. Естествено даваме си сметка и за потребностите на бежанците, които трябва да бъдат подпомогнати, включително с храна, хранителни продукти и съответните условия за обитаване.

***Водец:** Сега рязко сменяме темата, погледнете във видеостената на среща. Искаме да Ви покажем откъс... да Ви разведрим малко ...за секунди, да, от един концерт. Малко музика. . .*

* * *

Така, надписът "Оставка". На легендарната "Стена" излезе надписът "Оставка". Видяхте ли? Как ще коментирате и въобще с каква нагласа влизате...

А. Найденов: Като опит за разведряване.

***Водец:** Като опит за разведряване. С каква нагласа влизате в новия политически сезон, 4 септември чука на вратата...*

А. Найденов: Очевидно не с нагласата...

***Водец:** ...подготвят се...*

А. Найденов:...за оставка.

***Водец:** Не с тази нагласа?*

А. Найденов: Да. А и, разбира се, интересно е да се знае чия оставка е поискал...

***Водец:** Според Вас чия оставка е поискал?*

А. Найденов:...Роджър Уотърс. Не зная.

***Водец:** На Камерън?*

А. Найденов: Не зная.

Водец: *Добре, като си говорим за "Стената", тази новопостроената между "Дондуков" 1 и "Дондуков" 2...*

А. Найденов: *Нали говорим за разведряване?*

Водец: *За разведряване говорим, да, и в прекия, и в преносния смисъл. Дали и кога ще рухне, или е прекалено добре построена и от двете страни, и откъм президентството, и откъм Министерски съвет? Добре ли работите с президента?*

А. Найденов: *Министерският съвет не е градил и не изгражда стени. Ако някой започне изграждането на такава стена, то в случая трябва да отнесем тази тема към отсрещната на Министерски съвет сграда. Защото първият, който сие доверието си и съответно говореше за... говореше срещу правителството, беше президентът, а не премиерът. Нека да кажа още веднъж, че никога не сме прекъсвали мостове. Ние винаги сме заявявали готовността си за диалог и го демонстрираме буквално всеки ден. Така че в случая за изграждане на стени не може да се говори.*

Водец: *Аз обаче искам да Ви върна към "Стената" на Роджър Уотърс, надписа "Оставка". Едно изследване на "Алфа рисърч" от вчера отчете удвояване на броя, които изразяват критични оценки към правителството. В този смисъл, г-н Найденов, откривате ли лични свои грешки, ваши и на вашите колеги, които да са довели до този резултат?*

А. Найденов: *О, сигурно, и както виждате, в рамките все още на ненавършените 100 дни очевидно, че с всеки един ден част от хората получават своите основания за критика или съответно за повече искане и претенции към дейността на правителството. Със сигурност това се отнася и към моята дейност или към моята личност.*

Водец: *Вашите колеги, знакови за БСП лица като Георги Първанов, остро атакуват напоследък начина, по който се взимат решенията в партията. Чувствате ли се комфортно в кабинета?*

Водец: *Георги Първанов говореше за клика, за липса на демокрация в партията, за високата цена, която БСП е... За затворен кръг... Питаме Ви и в тази...*

А. Найденов: Е, аз не зная, не зная някой, който при тази обстановка, при условията, в които работим, се чувства комфортно. Очевидно, че и аз не мога да кажа същото за себе си в кабинета на министър на отбраната. Правя онова, което сме заявили като свои ангажменти. Надявам се, че това, което правя, получава съответно подкрепата в средите на хората, които са свързани с отбранителната система. Надявам се да имат одобрение стъпките, които сме предприели, включително, разбира се, и приоритетите, които са заявени от моя страна и политическия екип, който е с мен в Министерството на отбраната, като приоритети по отношение на дейността ни и в министерството, и по отношение развитието на въоръжените сили.

***Водец:** Въпросът беше в координацията между действията, стъпките на партията, която държи мандата, дали ви се налага да правите компромиси със съвестта си, дали ви се налага да премълчавате истини в хода на работата си като министър?*

А. Найденов: Е, не мога да кажа, че ми се е налагало нещо да преглъщам, с което да не съм съгласен, или да правя компромис с разбиранията си, или, както казвате, със съвестта си. Слава богу, до този момент не съм изправен пред необходимостта да правя подобен компромис и към този момент мога да кажа, че не бих направил такъв компромис. Още повече че ние сме достатъчно публични фигури, включително и, разбира се, достатъчно широко се отразява дейността, за да могат хората да направят и своите изводи.

***Водец:** Добре, разбрахме. Благодарим Ви за този разговор.*